

Livsglede

BLADET FOR AMPUTERTE/PROTESEBRUKERE 3/2017

TONJES GODE LÅRPROTESE 14-15

HJELPETRENGENDE – OG REDE TIL Å HJELPE ANDRE 6-7

DE ETTERTRAKTEDE ORTOPEDIINGENIØRENE 16-17

Egenskapene som vi vet betyr
mye for deg og for oss;

mestring
presisjon
balanse
kvalitet
oppfølging

– Sammensatt kan dette bli til tjenester
og produkter for våre kunder innen
ortopediske hjelpemidler.

- TROMSØ
- HARSTAD
- BODØ
- BERGEN
- KRISTIANSAND

blatchford.no

blatchford

MOMENTUMS ÆRESMEDLEM:
PRINSESSE MÄRTHA LOUISE

Livsglede 3/2017

Utgiver: MOMENTUM
Postboks 49 Skøyen 0212 Oslo.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout: Christine Wigaard
Trykk: Wisa Grafisk AS

REDAKSJONEN I LIVSGLEDE
Nils-Odd Tønnevoll
Ansvarlig redaktør
Legg- og lårprotesebroker
nils.tonnevoll@connectum.no
Tlf. 92 20 16 26

Flemming Dahl
Journalist
flemmdahl@hotmail.com
Tlf. 98 62 55 96

Hans H. Reinertsen
Fotograf
hasse8@mac.com
Tlf. 90 12 29 30

Internett:
www.momentum.nu

Annonser:
Kontakt Nils-Odd Tønnevoll
nils.tonnevoll@connectum.no
Tlf. 92 20 16 26

Forside:
Tonje Engum Torkildsen
lar ikke lårprotesen komme
i veien for et aktivitetsspekket liv.
Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

ISSN: 1891-3040

LEDER

Helsepolitikk i fokus

Hva er dine rettigheter? Hvor kan du få rehabilitering? Hvor skal amputasjoner foregå? Skal det være mange aktører, eller få? Skal det være lokalt, eller sentralisert? Og hvem skal dekke utgiftene til dette?

Det har nylig vært valg, og det er påminnelse om at det er mange, svært mange, muligheter for Momentums medlemmer til å engasjere seg slik at vår målgruppe skal få et godt tilbud.

Momentum har ingen mulighet til å favne alle mulighetene. Da måtte vi fått en svært stor del av medlemsmassen til å engasjere seg, og det ville kanskje ikke vært hensiktsmessig med tanke på at vi også har en rekke andre arbeidsområder å dekke. Det handler om å prioritere. Likevel er enkelte områder viktigere enn andre.

Momentum har medlemmer som deltar i brukerutvalg på sykehus og rehabiliteringsinstitusjoner hvor amputasjoner og rehabilitering etter amputasjon foretas, i kommuner og i helseregioner. Det finnes samfunnspolitiske utvalg i Momentum og FFO, det finnes muligheter for å engasjere seg i andre organisasjoner, nasjonalt og internasjonalt.

«Balansegangen her er skjør, ettersom en innstramming i helsetilbud ett sted for å spare penger, gjerne kan koste staten mer på et annet område»

Dette er for å se til at helsetilbudet er forsvarlig, at vår målgruppe får den hjelpen de trenger gjennom informasjon og inspirasjon, slik at de kan finne tilbake til livsgleden. Det er av samfunnsøkonomisk interesse, ettersom friske og fornøyde mennesker kan være med å bidra fremfor å utgjøre en større byrde enn nødvendig.

Balansegangen her er skjør, ettersom en innstramming i helsetilbud ett sted for å spare penger, gjerne kan koste staten mer på et annet område, hvilket kan være svært uheldig.

Utviklingen foregår hele tiden, det vil alltid være noe å følge med i. Ønsker du å engasjere deg i aktuelle saker? Start gjerne med å kontakte Samfunnspolitisk utvalg i Momentum, for å bli informert om mulighetene!

Livsglad hilsen

Kjetil Bragstad
Kjetil Bragstad
Leder

AV INNHOLDET:

En rask prat med Liv Karin Sæstuen	s 4	En ortopediingeniør og en lårprotesebroker	s 14-15
Et blikk på Grete Flattun	s 6-7	Lyse jobbutsikter for ortopediingeniører	s 16-17
KRONIKK: Uavklart hjelpemiddelpolitikk	s 9-11	Enda en gjeng likepersoner på kurs	s 20

*«Det er bedre å tenne et lys
enn å forbanne mørket»*

www.momentum.nu

Han skal se til at brukerne blir hørt

Fra før av er han et aktivt medlem i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, og nå blir Thomas Sebastian M. Blancaflor aktiv på et høyere plan, oppnevnt som han er til å sitte i brukerutvalget i Helse Sør-Øst.

Thomas (43) sitter i det 12 personer sterke utvalget siden 1. oktober. Utvalget er et rådgivende organ for ledelsen i Helse Sør-Øst, det største av statens fire regionale helseforetak (RHF).

Om bakgrunnen for det noen år gamle utvalget skriver Helse Sør-Øst på sine nettsider at «brukermedvirkning er et av de beste midlene for å sikre at pasienter og pårørendes stemmer blir hørt.»

I praksis skal Thomas se til at mange blir hørt: Helse Sør-Øst dekker en befolkning på 2,9 millioner mennesker og dermed, til enhver tid, tusener av pasienter og pårørende.

Thomas, psykoterapeut og samlivsterapeut og bosatt på Kløfta nær Oslo, mistet venstrehanden og hele venstrebenet i en sprengningsulykke i Forsvaret i 1999.

Hans nye rolle forhindrer ikke at Thomas fortsetter som styremedlem i Momentum Øst og styremedlem i FFO (Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon) Akershus.

Thomas kom inn i brukerutvalget ved at Momentum Øst foreslo ham overfor FFO, som videre foreslo ham for Helse Sør-Øst, der styret takket ja til Thomas.

En plass i utvalget betyr mye arbeid utover månedlige utvalgsmøter. Thomas gjør det klart at han definitivt har til hensikt å være aktiv, at bedre kommunikasjon mellom pasient og lege er blant det han brenner for, men at han likevel nå i starten er «spent på i hvilken grad jeg får mulighet til å utgjøre en forskjell.»

Thomas i enda en rolle. Foto: Privat.

Liv Karin Søstuen

Hun er ikke amputert, ikke protesebruker. Men en nøkkelperson i Momentum, det er hun, denne Liv Karin Søstuen, årgang 1961.

Fra og med 2012 er hun halvtidsansatt som administrasjonssekretær i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere. Dermed er det hun – i nært samarbeid med styret – som så å si holder orden i huset, smører maskineriet, ser til at alt helst går som det skal. Hun har høstet mye ros for dette arbeidet.

Medlemsregisteret skal ajourføres, spørsmål fra her og der skal besvares, invitasjoner til arrangementer skal sendes ut, hotellværelser skal bestilles, møteprotokoller skal føres, et cetera. «Spør heller om hva jeg ikke gjør», sier Liv Karin med en latter. Hun har det med å være i godt humør.

Innpå seks år i sekretærjobben, altså. Men hun kom inn i Momentum-gjengen allerede omkring årtusenskiftet, som en følge av at hennes mann, Rune, et tiår før det igjen – og før Momentum ble etablert – ble frarøvet halve venstrearmen i en maskinfresulykke.

Begge to ble fort veldig aktive i Momentum, påtok seg det ene og det andre vervet. Såpass ble deres innsats verdsatt at de sammen ble tildelt Momentumprisen for 2005. «Enestående innsats», «gode forbilder», «fantastiske medmennesker» ... dette er noen av karakteristikkene juryen hadde med i begrunnelsen.

Både Liv Karin og Rune er fra Elverum og bor i Elverum, de er altså østerdøler

Liv Karin Søstuen har høstet mye ros for sitt arbeide som Momentums administrasjonssekretær. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

eller nærmere bestemt, som Liv Karin sier det, elverumsinger. Men det ville seg sånn at det var i Oslo de traff hverandre. De har to barn, en gutt og hans lillesøster, voksne nå og ute av redet.

I tillegg til halvtidsjobben i Momentum, har Liv Karin en halvtidsjobb som hjelpepleier i et bofellesskap for psykisk utviklingshemmede barn.

(Mer om Liv Karin og hennes Rune i Livsglede 1/2006 og 1/2012)

Har du et budskap, en utfordring, en oppfordring eller noe sånt til Momentum-medlemmene?

Min oppfordring til medlemmene er jo at de er aktive og bidrar med noe, det kan være hva som helst. Vi ønsker oss en aktiv forening.

Hva liker du å bruke ikke-arbeidstiden til?

Jeg liker å være ute i naturen, gå i fjellet om sommeren, gå på ski. Og jeg er glad i å pusle her på småbruket mitt.

Et kjapt råd til mennesker som befinner seg i en eller annen nedtur?

Det er kanskje å se fremover, det er bedre å tenne et lys enn å forbanne mørket, det finnes kanskje lys der fremme.

Silcare Breathe

– Pustende teknologi for tørrere hud og protesehylsesikkerhet. Luft og fuktighet ventileres ut gjennom hullene.

Naturlig og effektiv bevegelse

Orion3 - Bedre komfort, forbedret sikkerhet med redusert risiko for å snuble. Tilpasser seg terrenget. Gir jevn, trygg og naturlig gange.

Eksepsjonell kontroll og komfort

Echelon VAC - med innebygget aktiv vacumpumpe som gir en jevnere, enklere og mer naturlig gange.

endolite

+47 55 91 88 60
post@ortopro.no

ortopro.no
f Ortopro

ORTOPRO

Rede til å hjelpe andre

Etter at hun kom ut fra sykehuset uten to bein og to hender som hadde vært på plass da hun brått lot seg innlegge, synes Grete Flattun mer opptatt av å hjelpe andre enn av å drøvtygge på egen skjebne.

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Godt over tre år er gått siden hun ble fire-ganger-amputert og dermed for hjelpetrengende å regne.

At Grete er rede til å hjelpe andre, fremgår eksempelvis av at hun i høst ble autorisert som likeperson i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere.

Det ble hun ved å delta i et likeperson-kurs i Momentum-regi, og det betyr at hun er blant de frivillige som kan stille opp til møter med nyamputerte som ønsker en erfaren amputert å snakke med, hente råd og inspirasjon fra.

Likepersonarbeidet går ut på å gi nyamputerte et puff i ryggen, hjelpe dem til å se at hverdagen kan bli god selv etter en slik nedtur som en amputasjonsprosess kan føre med seg.

Ja, mange amputerte kan fortelle om nedturer. Men hør hva Grete sier:

«Jeg har faktisk aldri vært nede i den berømmelige kjeller'n.»

Så tilføyer hun:

«Selvfølgelig, du kan ha litt sårne stunder nå og da, og det jeg pleier å gjøre da, er å ringe den eldste sønnen min og klage. Så sier han at ja, men du klarer jo det og du klarer jo det, og du klarer sikkert dette også. Så i løpet av samtalen er jeg oppe igjen.»

Hun er av 1954-årgang og opprinnelig fra Odda, men fra ung alder av for hovedstadsjente å regne. Hun har to voksne sønner. Hennes ekteskap med guttenes far ble avsluttet for et drøyt tiår siden.

Grete ble i unge år kjemiingeniør og kom i arbeid på Radiumhospitalet, ikke minst med strålebehandling. Hun forteller at hun etter hvert fant arbeidet i tøffeste laget – forklart med at hun traff mennesker som hun kjente privat og nå var pasienter med ublide sykdomsbilder.

Hun kom til bankvesenet – DnC, som senere ble til DNB – og arbeidet der først som kasserer, senere med andre oppgaver. Grete var fortsatt i DNB da noen kolleger like før påsken 2014 bemerket at hun hostet stygt og mente at hun burde oppsøke lege ...

Nå i ettertid husker Grete at hun i den tiden hadde mange jern i ilden, privat og profesjonelt, at hun var sliten, at hun ville gå til legen over påsken ... men at hun en natt i påsken følte seg elendig og ringte legevakten, at hun ble kjørt i ambulanse til Bærum sykehus, at det ble tatt noen prøver, at hun fikk en maske over ansiktet ...

«Jeg har faktisk aldri vært nede i den berømmelige kjeller'n»

«Mer husker jeg ikke før jeg våknet fem uker etterpå, uten hender og uten ben», beretter Grete.

Og hun tilføyer:

«Det første jeg sa til sønnen min var at nå må du huske å avbestille tannlege-timen min; jeg visste jo ikke at det var gått fem uker.»

Hva hadde rammet Grete? Hun gir et bilde av hva hun fikk vite i ettertid: Lungebetennelse, bakterier i venstre lunge, organsvikt – og så dette at de først låramputerte henne på begge sider og et par dager senere tok hendene ...

Grete er et sånt menneske som med hele sin fremtoning gir inntrykk av å være, kort sagt, tøff og viljesterk. Til dette sier hun, med smil og latter, at «jeg er ikke vestlending for ingenting, halvt vestlending.»

Hun forklarer at moren var fra Nord-Norge, at faren var fra Odda, men at blodtilførselen nordfra, når alle familie-brikker legges, nok var større enn den vestfra, med den følge at «egentlig er jeg jo tre fjerdedeler nordlending og en fjerdedel vestlending.»

Hun forteller at hun i juni 2014 ble flyttet fra Bærum sykehus til Sunnaas sykehus, ved Oslofjorden, for rehabilitering, og at hun i september kom seg til kaia og tok fergen, alene, inn til Oslo og der kjørte i sin stol til et møte i Odd Fellow, dette fellesskapet som har «å hjelpe andre» som en av sine målsettinger, et fellesskap Grete hadde vært med i i årevis og fortsatt er med i.

Å drøvtygge på egen skjebne synes ikke å ligge til Grete. «Nei, jeg hadde blitt sprø, jeg har alltid vært opptatt, veldig aktiv», sier hun.

Ja, aktiv:

Foruten å være med i Odd Fellow og i Momentum, er hun med i Landsforeningen for Amputerte (LFA), hun sitter i Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, et rådgivende organ for byrådet i Oslo, hun er med i Norges Handikapforbund ...

For halvannet år siden ble hun valgt inn i et tillitsverv i Handikapforbundet: «Der sitter jeg i dag, jeg sitter som nestleder i Handikapforbundet i Oslo.»

En som setter seg ned for en prat med en humørfylt og fortellende Grete, kan fort nesten glemme at hun pr. definisjon er hjelpetrengende. Men det er hun, samfunnet tilgodeser henne med brukerstyrt personlig assistent i 69 timer pr. uke.

Likevel denne opptattheten av å hjelpe andre: «Jeg vil gjerne prøve å få til noe for andre, og jeg er ikke redd for å si ifra.»

Hva hun liker å si ifra om?

For eksempel, ifølge henne selv, om at velferdssystemet generelt sett er i tregeste laget, at det burde informere bedre om rettigheter, respondere raskere når en bruker søker om å bli tildelt

Det går greit å bruke smarttelefonen ...

noe eller simpelthen søker svar på spørsmål.

Grete poengterer at hun også er opptatt av en raskere og bedre oppfølging av politiske målsettinger om universell utforming, det vil si tiltak som skal gjøre samfunnet mest mulig tilgjengelig for alle mennesker.

Hun nevner eksempelvis butikker og restauranter og toaletter som i praksis er utilgjengelige for rullestolbrukere, og et kollektivt transportsystem som nå for tiden kutter ut en holdeplass her og der – til ulempe for rullestolbrukere og mange andre – for at bussen og trikken skal komme fortere frem, i effektivitetens navn.

Enda et eksempel på mangelfull universell utforming ser Grete i noe såpass banalt som at fortauskantene i mange tilfeller ikke er skrånet på steder hvor de ideelt sett burde være det.

«Jeg har vært gående i seksti år, og så sitter jeg plutselig i en rullestol, den

kan ikke passere en fortauskant på over fire centimeter.»

Det begynner å gnistre av Grete nå, når vi snakker om mangelfull universell utforming. Om sin reaksjon når hun ser eksempler på det, sier hun: «Da blir jeg forbanna, sånn skal det ikke være.»

Se ikke bort fra den mulighet at politikere og byråkrater – og nyamputerte – vil kjenne et puff i ryggen den dagen de måtte befinne seg ansikt til ansikt med denne Grete.

Grete Flattun har mange jern i ilden. Et par eksempler: Hun sitter i Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, et rådgivende organ for byrådet i Oslo, og hun er nestleder i Handikapforbundet i Oslo.

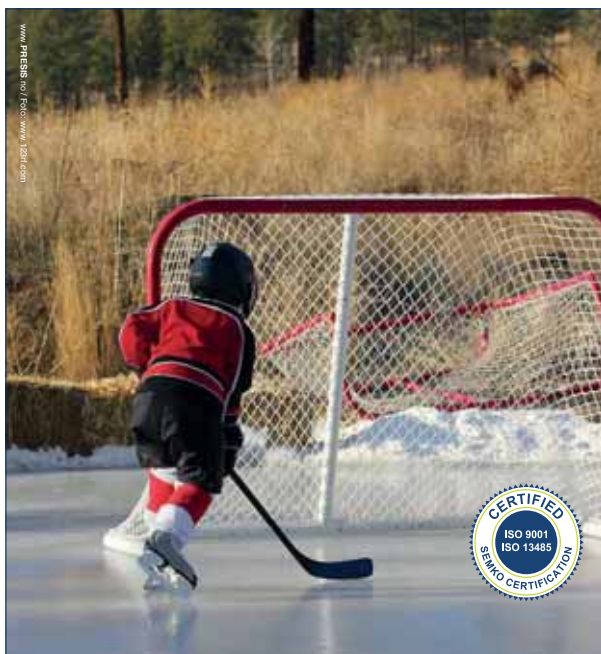
BUSKERUD TEKNISK ORTOPEDI

Buskerud Teknisk Ortopedi AS
PB 3568 - 3007 Drammen

- hjelpemidler som gjør hverdagen enklere!

- Fotsenger/løpsinnlegg og spesialsko
- Ortoser og korsett
- Proteser

Besøksadresse: Ingeniør Rybergsgate 114
Tlf.: 32 80 93 93
E-post: post@bto.no
Web: www.bto.no

FRI UTFOLDELSE er vår spesialitet

Norsk Teknisk Ortopedi tenker framover. Vi vil være i forkant av kroppens utvikling og skal være klare den dagen nye behov melder seg. Målet er at unge brukere skal vokse og utvikle seg med sine armproteser. Med stadig bedre teknikk og fokus på hver enkelts personlige behov ønsker vi å gjøre hverdagen best mulig for unge brukere.

Vi vet mulighetene og har løsningene som gir en god funksjon

I SAMARBEID MED ORTOCARE®

Norsk Teknisk Ortopedi AS
Vikaveien 17 - Pb. 10 - 2312 Ottestad
Tlf: 62 57 44 44 - nto@ortonor.no
www.ortonor.no

NYHET!

"FIA-sko" for barn og ungdom

- Mange valmuligheter
- 7 val av læstbredd
- 4 ulike val av sultyp
- 3 ulike val av styvhet i sulen
- 4 ulike val av ovandel for skon
- Storlekar frå 16 EU till 42 EU
- Leveranstid 18 dagar

Godkänd av NAV enligt FIA-kod

Kontakta oss för mer information
och beställ vår katalog.

FitzKidz® Footmatch

Stomperz

Hoopz

Finns i 25 st olika
skomodeller

Kickz

Skipperz

Men NOU 2010: 5 var ikke død og begravet:

En fortsatt uavklart hjelpemiddelpolitikk

Ortopediske Virksomheters Landsforbund (OVL) er blant dem som ikke er enige med NAV og andre interesser i at organiseringen av ortopediske hjelpemidler bør overføres fra NAV til spesialisthelsetjenesten, fastslår kronikkforfatteren.

Av Bjørn Sværen
 Styreleder i Ortopediske Virksomheters
 Landsforbund (OVL)

Det ble i NOU 2010: 5 – Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering – foretatt en helhetlig gjennomgang av forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet. Flere av av forslagene i rapporten møtte stor motstand og utredningen ble ikke fulgt opp overfor Stortinget.

Etter den gang har det skjedd en utvikling på andre politikkområder. Regjeringen Solberg varslet i regjeringssplattformen at det skulle foretas en ny helhetlig gjennomgang av hjelpemiddelpolitikken i valgperioden. Hjelpemiddelutvalget (ekspertutvalget) ble nedsatt av regjeringen Solberg i desember 2015 og ble ledet av professor Arild Hervik ved Møreforskning. Utredningen må ses i sammenheng med regjeringens forslag i sin stortingsmelding om nye oppgaver til større kommuner.

I februar 2017 kom rapporten fra utvalget; «En mer effektivt og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltakelse og mestring.» Utvalget ønsker å videreføre grunnmodellen i dagens system med lovfestede rettigheter i folketrygden, men foreslår noen endringer i ansvarsforholdet mellom kommune og stat. Dette gjelder for såkalte basis hjelpemidler, enkle og høyfrekvente hjelpemidler som krever lav formidlingskompetanse.

Bjørn Sværen. Foto: H. H. Reinertsen.

Rapporten var på 141 sider, og man fant man også plass til omtale av høreapparater og ortopediske hjelpemidler. Det var nærmest ren avskrift av konklusjonene i NOU 2010: 5. Utvalget mener at det er grunnlag for å stille spørsmål om hvilken merverdi NAV-arbeid og -ytelser gir i sakene utover å sikre brukernes rettigheter i folketrygden. Videre stilte man også spørsmål om dagens ordning sikrer en effektiv forvaltning av denne typen hjelpemidler og om det gir god kostnadskontroll. Utvalget foreslår en evaluering der man ser særskilt på ansvarsdelingen.

At de fleste brukere av ortopediske hjelpemidler kun er i kontakt med spesialisthelsetjenesten hvert tiende år og at tjenesten i alt vesentlig foregår på utsiden av sykehusene tror jeg ikke at utvalget var klar over.

MØT OSS PÅ FACEBOOK

WWW.FACEBOOK.COM/
 OSSUR.NO

Össur elsker å inspirere og brenner for smarte, proteseteknologiske løsninger.

Følg oss på Facebook i vår arbeid med å bidra til liv uten begrensninger for deg som er amputert.

Sammen kan vi gjøre en forskjell.

WWW.OSSUR.SE

© Össur, 07.2017

FLEKSIBEL • PÅLITELIG • NESTEN USLITELIG

TERRAIN DOMINATION.

RUSH^{FOOT™}

Wes Webb
Bilateral BK, RUSH87™

#notjustanothercarboncopy

erimed

erimed international
Steinar Knutsen, tel: +47 91 68 62 72
Tel +46 8- 449 56 50, Fax +46 8- 646 47 67
order@erimed.se, www.erimed.se

Alternativet til dagens ansvarsdeling er å ta rettigheter og finansiering av ortopediske hjelpemidler ut av folketrygden og inn i spesialisthelsetjenestens (helseforetakenes) budsjetter.

Høringssvar

Rapporten ble sendt ut på høring med høringsfrist 21. mai. Det kom inn ca. 250 høringssvar. Det var mange svar fra kommuner og organisasjoner der man ikke har spesiell kunnskap om ordningen med ortopediske hjelpemidler og følgelig ikke hadde noen mening om det punktet.

Ved NOU 2010: 5 avviste alle brukerorganisasjonene forslaget om å overføre ansvaret for høreapparater og ortopediske hjelpemidler til spesialisthelsetjenesten. Hovedbegrunnelsen var at forslaget ville svekke brukernes rettigheter og innebære forskjellsbehandling.

Denne gangen svarte imidlertid både FFO, NHF og andre at de støttet forslaget om en evaluering av dagens ordning.

Virke, NITO Ortopedi, OVL og noen andre organisasjoner skriver at dagens ordning fungerer bra og at det ikke er behov for å ha en ny runde om dette. Anbud, rammeavtaler, egenbetaling, egenandeler, gjennomsiktighet og helhetskompetanse og samhandling med spesialisthelsetjenesten er nøkkelford i dagens ordning. Ingen benytter ortopediske hjelpemidler om man ikke trenger det. Det bør være liten frykt for at samfunnets ressurser brukes ut over de enkelte brukeres faktiske behov.

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV) skriver at dagens arbeidsdeling er uhen-siktsmessig og ansvaret for ortopediske hjelpemidler bør samles i spesialisthelsetjenesten. I et vedlagt bakgrunnsnotat er de ennå tydeligere: «Vi ser ikke behov for videre utredning på dette området og foreslår at ansvaret for høreapparater og ortopediske hjelpemidler besluttet overført til spesialisthelsetjenesten.»

OVL sin konklusjon (den samme som for NOU 2010: 5)

1. Forslaget om å organisere ortopediske hjelpemidler i spesialisthelsetjenesten vil medføre en svekkelse av helhetsperspektivet rundt brukeren på bekostning av helseperspektivet.
2. Det vil medføre en stor omorganisering av et system som brukeren i dag er svært godt fornøyd med, og som vil være vanskelig å erstatte.
3. Omorganisering av tilbudet vil ha en betydelig omstillingskostnad fordi spesialisthelsetjenesten i dag mangler kompetanse og ressurser til å ivareta denne type oppgaver. Det vil også bli en ordning med forskjellig praksis som følge av ulike prioriteringer i spesialisthelsetjenesten.
4. Svenske erfaringer med en tilsvarende organisering vil føre til en svekket faglig utvikling, og en større kamp om ressursene med spesialisthelsetjenestens primæroppgaver.
5. NAVs arbeid med å samordne felles fortolkning av reglene gir en likebehandling av alle brukere over hele landet.
6. Forvaltningskontorene til NAV har i dag en unik innsikt i hele brukerperspektivet. Dette gir brukeren et bedre og mer tilrettelagt tilbud enn en sektororganisering vil kunne gjøre.
7. Det er en stor risiko for at tilbudet sentraliseres og samles i de større byene.

Ballen ligger nå hos politisk ledelse, og første indikator er statsbudsjettet 12. oktober. Det er derfor god grunn til å følge med i hva som skjer på den politiske arena utover høsten.

LA DEG INSPIRERE AV VÅRE AMBASSADØRER!

WWW.OSSUR.SE/
OM-OSSUR/
OSSURAMBASSADORS

Camilla Åberg,
TF-amputert og Össur Ambassadør

“Vendepunktet kom da jeg traff Sara Reinertsen på Amputee Sports Clinic. Jeg er så stolt over at jeg grep muligheten til å endre livet mitt.”

- et datterselskap av Oslo universitetssykehus HF

*Vårt mål er å skreddersy
den beste løsningen
til hver enkelt.*

Sammen skaper vi muligheter.

Sophies Minde Ortopedi AS

Besøksadr: Trondheimsvn. 235, bygg 79 · Postadr: Postboks 493 Økern, 0512 Oslo · Tlf: 22 04 53 60 · E-post: post@sophiesminde.no · Hjemmeside: www.sophiesminde.no

Beste funksjon og livskvalitet for den enkelte!

For deg som protesebruker
gjør vi en forskjell – det er ditt valg

Vestfold: Skolmar 13, 3232 Sandefjord,
Tlf. 33 45 45 33, e-post: info@teknomed.no

Telemark: Storgata 118, 3921 Porsgrunn,
Tlf. 33 45 45 35, e-post: info@teknomed.no

www.teknomed.no

Kvalitet-Mestring-Livsglede

ØSTO Ortopedisenter AS

Gartnervegen 10 | 2312 Ottestad | Tlf.nr: 62573900 | E-post: post@osto.no | www.osto.no

STOLT SPONSOR AV TJÖRN TRIATHLON!

Össur har vær stolt sponsor av Tenson Tjörn Triathlon, som går av stabelen hvert år siste helgen i august, siden 2011.

Uansett om du er tilskuer eller deltaker, så er du hjertelig velkommen til å være sammen med oss i vårt Össur-telt på Tjörn.

See you in August 2018!

www.tjorntriathlon.com

Kjetil Bragstad, fra og med tidligere i år sjef i Momentum – her i klatreveggen høsten 2013. Se Livsglede 3–2013. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

Stadig ny teknologi, stadig mer effektive proteser ... Her, på et ortopediverksted i Oslo sommeren 2009, blir en hypermoderne armprotese demonstrert. Se Livsglede 3–2009. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

Et langvarig samarbeid mellom bruker og ortopediingeniør:

En godt fungerende

På hesteryggen, i svømmebassenget, i fjellveggen, på sykkel...
Tonje Engum Torkildsen, student med deltidsjobb på si, lar ikke lårprotesen komme i veien for et aktivitetsspektralt liv.

Hans Hekneby Reinertsen (foto)
Flemming Dahl (tekst)

Hun bruker protesen, på høyre side, som hva den er ment å være, et hjelpemiddel – og hun bruker den tilsynelatende for alt den er verdt.

Blant dem som gleder seg over dette, er ortopediingeniør Anne Katrine Hjermann, som fra et par tiår tilbake har hjulpet nå 21 år gamle Tonje til først å komme seg på beina og senere til å holde seg på beina – holde seg best mulig på beina.

«Tonje er helt fantastisk», sier Anne Katrine. «Hun fokuserer ikke på det hun ikke kan klare.»

Tonje selv sier at «det eneste jeg ikke har taklet, er slalåm, men jeg har prøvd det.» At hun ikke får til å kjøre slalåm, har med balansen å gjøre, forklarer Tonje.

Dysmeli, ikke amputasjon

I årenes løp, helt siden Tonje var et par år gammel, er det blitt mange møter mellom henne og hennes absolutt nummer én ortopediingeniør, Anne Katrine. Veien mellom dem er ikke lang:

Tonje bor, nå som hun har gjort i alle sine år, i Tranby like nord for Drammen, mens Anne Katrine fra enda lenger tilbake i tid arbeider i Drammen Ortopediske Institutt AS, der hun etter hvert er blitt medeier og daglig leder.

Det er ingen amputasjon, men dysmeli, som ligger til grunn for at Tonje er protese-

bruker. Dysmeli innebærer for hennes vedkommende at hun er født med et manglende lårben. «Hofta min er grodd sammen med kneet mitt», forklarer hun.

Om protesen sier Anne Katrine at, ja, som fagperson ser og omtaler hun den som en «lårprotese», men så tilføyer hun at «det er en forhøyelsesprotese, på en måte; i NAV-systemet går den for lårprotese.» Hun forklarer videre at «det som ikke er standard, er selve hylsen.»

Så kan vel Anne Katrine – som i sitt samarbeid med Tonje opp gjennom årene har vært hyppig assistert av ortopeditekniker Jan Sandberg – være stolt av å ha forsynt Tonje med en åpenbart godt fungerende lårprotese, eller i årenes løp en rekke slike?

Vel, Anne Katrine svarer at «Tonje har alltid hatt en positiv innstilling i tilpasning av nye proteser, og samvirket mellom oss har nok dannet grunnlaget for gode løsninger.»

Foreldre med ambisjoner

Tonje husker fra hun var bitteliten at hun sto i en slags gå-sele, dessuten at pappa ved hjelp av et par treklosser «lagde en morsom liten ting», en slags forhøyelsesprotese. Hun husker også at hun kom til et ortopediverksted i Oslo ...

Der, forteller historien – slik noen omkring Tonje husker den og slik Tonje er blitt fortalt den og kanskje husker noe av selv – der, i Oslo, ble det anbefalt å forsyne Tonje med stiv protese, uten kneledd, og at Tonje skulle gå på stive

Tonje husker fra hun var bitteliten at pappa ved hjelp av et par treklosser «lagde en morsom liten ting», en slags forhøyelsesprotese.

proteser frem til en alder av 16.

«Det tok ikke lang tid før jeg hevd dem i veggen, jeg skulle ikke ha på meg de protesene», sier Tonje om sin reaksjon den gangen.

Historien forteller videre at Tonjes foreldre snart skiftet ut verkstedet i Oslo med verkstedet i Drammen.

Anne Katrine, som tok imot Tonje og foreldrene den gangen, sier at «Tonjes foreldre hadde ambisjoner om at hun skulle få et leddet bein, og de ville ha en second opinion. Så sa vi at vi prøver.»

Ortopediingeniør, kanskje

Tonje, som inngår i en søskenflokk på fem, studerer nå radiografi ved Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN), i Drammen. Og i fritiden finner hun ikke bare anledning til å dyrke sine mange aktiviteter, hun jobber også med rehabilitering på et sykehjem i Lier, mellom Tranby og Drammen – i stor grad rehabilitering av eldre mennesker som har pådradd seg et arm- eller benbrudd.

På videregående skole studerte Tonje helsefagarbeid. Radiografien tok hun fatt på etter å ha forsøkt seg, uten å lykkes, på det trange nåløyet som må passeres for å komme inn på ortopediingeniørstudiet ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Tanker om å bli ortopediingeniør, altså, om så å si å følge i Anne Katrines fotspor ...

Ja, og Tonje sier at hun neste år kanskje vil gjøre et nytt forsøk, ved hjelp

lårprotese

Tonje har ikke lår på høyre side, men legg og fot direkte ned fra hoften. Ortopediingeniør Anne Katrine Hjermand viser med hånden hvor Tonje har høyrefoten, inne i hylsen.

av styrket poengballast fra radiografi-studiene, på å komme inn på ortopedi-ingeniørstudiet ved HiOA.

Ortopediingeniør eller ikke, Tonje sier at hun uansett har lyst til å hjelpe mennesker og at hun fremfor å sitte på et kontor, har ønske om «å gjøre noe praktisk, klare å mestre noe som folk kanskje ikke tror jeg kunne mestre.»

Angående dette at Tonje kanskje vil følge i hennes ortopediingeniørfaglige fotspor, sier Anne Katrine: «Hun vet jo hvor skoen trykker.»

Tonje ser ridning, nærmere bestemt dressurridning, som sin favorittaktivitet.

Ortopediske verksteder rundt om i Norge har i årevis slitt med å finne ortopediingeniører til ledige jobber og gleder seg derfor over at landets eneste utdannelsessted for den ettertraktede typen fagfolk har åpnet for flere studenter enn før.

Løpende jakt på nye ortope

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Glede blant verkstedfolket, altså, men ingen regelrett jubel:

De ser at den fra og med i høst doblede utdannelseskapasiteten ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) kan holde mangelen i sjakk, men ikke eliminere den over natten og trolig heller ikke på lang sikt.

Ikke over natten, fordi det tar tre års skolegang pluss to års turnustjeneste før en student er autorisert ortopediin-

geniør – og ikke på lang sikt, fordi en ventet befolkningsvekst og en voksende andel eldre mennesker sannsynligvis vil bety langt flere verkstedkunder enn i dag, og dermed et løpende behov for mange nye ortopediingeniører.

16 nye årlig, men ...

Svein Vidar Ersvær, sekretær i Ortopeditekniske Virksomheters Landsforbund (OVL), er blant dem som gleder seg over at HiOA har åpnet for 16 nye studenter hvert år, mot tidligere 16 annethvert år. Men til Livsglede sier han:

«Vi vil jo jobbe med muligheter for at vi kan få utvidet utdannelseskapasiteten enda mer.»

Bidrag fra utlandet

Nå som før finnes det norske studenter som utdanner seg til ortopediingeniør i utlandet og utenlandske ortopediingeniører som kommer til Norge og finner arbeid, men Ersvær regner ikke med at slike utenlandsbidrag vil være store nok til å fjerne behovet for en fortsatt utvidet norsk utdannelseskapasitet.

Amputerte og andre kategorier verkstedkunder har kunnet merke mangelen på ortopediingeniører i form av opptil plagsomt lange ventetider. For verkstedfolket selv har mangelen medført mangel på tid til en ønsket grad av kunnskapsvedlikehold og oppbygging av ny kunnskap.

«Vi har lenge sett et veldig stort press på de ingeniørene som er i arbeid», sier OVL-sekretær Ersvær.

Noe av det han ønsker seg, er at flere ortopediingeniører finner anledning til å ta mastergrader og doktorgrader, idet han ser at ingeniører med slike grader representerer «faglige motorer», folk som driver frem økt kunnskapsnivå i bransjen.

Mona Dahl, lederen for Institutt for ergoterapi og ortopediingeniørfag ved HiOA, forteller i en samtale med Livsglede om «en tydelig tilbakemelding fra bransjen om behov for flere ortopediingeniører», og hun poengterer at den

Mangelen på ortopediingeniører var et av samtaleemnene under et styremøte i Ortopeditekniske Virksomheters Landsforbund (OVL) i august. Bak fra venstre: Thomas Skorstad, Tom Refsdal, Bjørn Sværen (styreleder), Svein Vidar Ersvær (sekretær), Håkon Jensen, Ingvar Beck. Foran fra venstre: Mette Vestli, Anne Katrine Hjer-mann.

Ersvær, som i verkstedmiljøet høster lovord for sitt bidrag til å drive frem kapasitetsutvidelsen sammen med HiOA, sitter med tall som viser at det nå utføres rundt 200 ortopediingeniør-årsverk her i landet – og at rundt 50 flere ville være nødvendig for å eliminere mangelproblematikken over natten.

Etter sitt styremøte i august inviterte OVL, i tråd med hva dette bransjeforbundet tidligere har gjort, nye og på-vei-kommende ortopediingeniørstudenter på en kontaktskapende båttur i Oslofjorden. Ikke alle studentene rakk å stille opp før fotografen knipset ...

diingeniører

økte utdanningskapasiteten er kommet i stand ved hjelp av bidrag fra både bransjen og HiOA.

Mer kapasitet i sikte

Hun forklarer at mens bransjen har sagt seg klar til i nødvendig grad å ta imot studenter til praksisperioder i arbeidslivet, dessuten til å stille opp med flere timelærere og sensorer enn før, har

HiOA gitt hennes institutt de økonomiske rammer som måtte til for å ta imot det økte antallet studenter.

Dahl ser den utvidede kapasiteten som «et løft for faget og et løft for brukerne.» Og angående mulighetene for en ytterligere utvidelse i overskuelig fremtid, poengterer hun at HiOA faktisk har gitt hennes institutt åpning for årlig inntak

av 20 nye studenter, fire flere enn instituttet nå har fysisk plass og lærerkrefter nok til å ta inn.

OVL-sekretær Ersvær ytrer for sin del håp om at myndighetene vil gi HiOA ytterligere midler til ortopediingeniørutdannelsen. «Man utdanner jo her personer som går rett inn i jobber», sier han.

Ble pensjonist – og så huket inn til ny jobb

Arbeidsgivere har det med å ønske seg yngre folk når ledige stillinger skal fylles. Men hvis en arbeidsgiver er ute etter en ortopediingeniør, et fagmenneske av den typen som ikke akkurat vokser på trær her i landet, kan det stille seg annerledes.

Se bare på Håkon Jensen, en ringrev av en ortopediingeniør som gikk av med pensjon fra sin arbeidsgiver – og så ble huket inn til nytt arbeide hos en annen.

Jensen var i hele sin karriere frem til pensjonsalderen ansatt i den ortopeditekniske virksomheten som i de senere år har båret navnet Sophies Minde Ortopedi AS, og i mange år forut for pensjonsalderen var han virksomhetens daglige leder, med direktørtittel.

Han er opprinnelig fra Hamar, jobbet for Sophies Minde i Oslo og flyttet ved oppnådd pensjonsalder tilbake til Hamar – der han snart ble huket inn av Hamar Ortopediske AS. Her jobber han på fleksible betingelser og utfører ortopediingeniørarbeid foruten å gi innspill til det administrative arbeidet.

«Jeg hadde ingen planer om å være noe annet enn pensjonist», sier Jensen om tidspunktet i fjor sommer da han gikk av med pensjon.

Jan Skårer, daglig leder i Hamar Ortopediske, fastslår at han var i beit for en ortopediingeniør, at han kjente Håkon som en flink ortopediingeniør og at han ser et pluss i at Håkon dessuten har kompetanse på lederskap.

Men selv med Jensen innenfor døren er det ikke slutt på ortopediingeniørmangel i Hamar Ortopediske, for hør hva Skårer sier: «Jeg er også på leting etter en ung ortopediingeniør.»

Håkon Jensen, ortopediingeniør og jobbaktiv pensjonist.

Det hører med til bildet av den pensjonerte og likevel jobbaktive Håkon Jensen at han lenge har sittet i styret i Ortopediske Virksomheters Landsforbund (OVL) – og fremdeles sitter der.

En inspirerende medalje til en inspirerende mann

IC2A Inspirational Medal, slik ser den ut.

Giles Duley, en britisk fotograf som ble trippelamputert etter å ha gått på en bombe da han var i Afghanistan for å kaste lys over krigsrammede mennesker, er blitt hedret med en inspirasjonsmedalje som Momentum er blant initiativtagerne til.

Bak medaljen – 2017 IC2A Inspirational Medal – står International Confederation of Amputee Associations (IC2A), den nå vel to år gamle paraplyorganisasjonen der Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere, er medlem sammen med tilsvarende foreninger fra andre land.

Etter smellet i Afghanistan i 2011, klarte Duley å gjenoppta sin fotografering av nødstedte mennesker, i Afghanistan og andre land. Allerede før han ble tildelt IC2A-medaljen, hadde han internasjonalt høstet mye heder og ros som fotograf – og som inspirasjonskilde for nedtur-rammede mennesker.

Overrekkelse i Cape Town

IC2A samarbeider med ISPO (International Society for Prosthetics and Orthotics), den verdensomspennende organisasjonen for fagfolk innen amputasjonsmiljøet, og Duley var på vegne av IC2A inspirasjonsforedragsholder da ISPO i mai holdt verdens-kongress i Cape Town i Sør-Afrika.

Det inngår i samarbeidet med ISPO at IC2A skal stå bak en inspirasjonsforedragsholder under ISPOs annet-hvertårige verdenskongresser, og det er besluttet at den utpekte foredragsholderen skal tildeles IC2A Inspirational Medal.

Duley er den første som er tildelt medaljen. Han fikk den overrakt av Nils-Odd

Tønnevold, IC2As president fra starten av. Gjennom et par tiår frem til sen-vinteren i år var Tønnevold Momentum-leder, og i den posisjonen gjorde han Momentum til en hoveddrivkraft bak etableringen av IC2A.

Jeg kan fortsatt jobbe ...

Duley, nå 46 år gammel, var i yngre år en suksessrik fotograf innen mote- og musikkverdenen – inntil han etter hvert la om sin løpebane: Han gjorde det til en livsgjerning å reise til konfliktrammede land, inklusive Afghanistan, for å bidra til oppmerksomhet omkring lidende mennesker.

Storavisen New York Times skrev ved en anledning at Duley etter bombeulykken kunne fastslå at hverken høyrehånden eller øynene var skadet, hvorpå han tenkte at OK, jeg kan fortsatt jobbe ...

På tvers av landegrenser

Et mål for IC2A – og for ISPO, der kirurger,

hjelpemiddelspesialister, ortopediverkstedfolk og rehabiliteringsfagfolk er blant medlemmene – er å stimulere til fri flyt av kunnskap, erfaring og inspirasjon over landegrenser, til fordel for brukere av proteser og andre hjelpemidler.

Giles Duley – et selvportrett.

Hamar Ortopediske AS

Vi tilbyr individuelt tilpassede hjelpemidler.

- Proteser
- Ortoser
- Ortopediske sko
- Fotsenger
- Spesialsko
- Innleggsåler
- Korsetter
- Oppbygg mm.

Ortopediteknikk
i sentrum

Besøksadresse: Grand Helsecenter,
Torggata 1, 2317 Hamar
Telefon: 62 51 19 50
E-post: post@hamar-ortopediske.no
Web: www.hamar-ortopediske.no

Ortopedisk Service

Servicen omfatter vurdering, måltaging, tilpassing og kontroll av ortopediske hjelpemidler som fotsenger, løpsinnlegg, såler, sko, proteser, støtteskiner, korsetter m.m.

Timebestilling:
32 83 04 15

Drammen
Ortopediske
Institutt a.s

ROSENKRANTZGATEN 17, 3018 DRAMMEN - T: 32 83 04 15

www.och.no

OCH
ORTOPEDI

*Å være et helt
menneske er å
føle seg som et*

Bevegelsehemming skal ikke stå i veien for livskvalitet.

OCH ortopedi har siden 1846 vært en ledende aktør i utvikling av ortopediske hjelpemidler. Vi er stolte over å være ISO-sertifisert. For deg som pasient innebærer dette at vi kan tilby spesialtilpassede hjelpemidler av høyeste kvalitet og standard.

Oslo og
Akershus
23 28 82 00

Møre og
Romsdal
70 14 50 40

Østfold
69 30 17 70

Oppland
61 24 73 30

Rehabilitering av benamputerte ved Unicare Fram

Vi tilbyr tilrettelagt trening med individuell oppfølging med det tverrfaglige teamet, gruppeaktiviteter, undervisning, samtaler og veiledning. Velkommen til oss!

Utover kjente rehabiliteringstiltak tilbyr vi intensiv aktivitet/behandling tilpasset ditt funksjonsnivå:

- Speilterapi
- LiteGait-trening i LiteGait (vektavlastende gange/ståtrening) for bedret gangfunksjon
- Spillterapi
- Bokseterapi
- Klatring
- Kognitiv adferdsterapi
- Medisinsk Yoga

Kontakt oss gjerne hvis du har spørsmål.

Ring oss på 67 15 29 28 eller send en e-post til inntak.fram@unicare.no.

Henvising sendes fra din fastlege, manuellterapeut, kiropraktor eller sykehuslege.

unicare.no/rehabilitering/fram | Unicare Fram as, Rykkinnveien 100, 1349 Rykkinn | 67 15 28 00

Med mot til å mestre

Nyamputerte skal få et løft

Samlet til likepersonkurs, fra venstre: Steinar Hansen, Liv Røhne, Bjørn Røhne, Cathrine Miller, Kjetil Bragstad, Erik Haugen (ass. kursleder), Merete Linde-Nielsen (foran), Mark Miller (bak), Arne Wilberg (kursleder), John Arne Rosenlund, Vigdis Hansen, Grete Flattun (foran), Marit Havre-Nilssen (bak), Arne Bredland, Rolf E. Nilsen og Nils Kåre Lohne-Fosserud. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

Påtroppende likepersoner fikk førstegangsopplæring, mens etablerte likepersoner fikk oppfrisket sine kunnskaper ...

Slik var det da Momentum i månedsskiftet september/oktober holdt et nytt i rekken av sine weekend-likepersonkurs, i et hotell på Helsfyr i Oslo.

En Momentum-likeperson er oftest en amputert som er godt tilbake i hverdagen og dermed har ballast til å møte en nyamputert for å bidra – ved å lytte og informere og inspirere – til at den nyamputerte ser lys i enden av tunnelen og finner veien ut.

Amputerte og pårørende

Men en Momentum-likeperson kan også være pårørende til en amputert – en pårørende som har erfart at det ikke nødvendigvis er enkelt å leve nær på en amputert og dermed kan gi nyttige tips til nyamputertes pårørende.

Likepersonarbeidet er altså et slags gjør-livet-godt-for-andre-arbeid og er høyt prioritert i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebbrukere. Foreningen omfatter vel å merke også mennesker som bruker proteser av andre årsaker enn amputasjon.

Flere kurs i vente

Høstens likepersonkurs var det andre i en nå pågående serie slike kurs; det første ble holdt på sen vinteren i år, det tredje skal holdes kommende februar.

Men Momentums likepersonkoordinator, Arne Wilberg, sier: «Blir interessen for stor, må vi kjøre enda et kurs.»

Uansett, det ligger i kortene at Momentum i fremtiden vil dra i gang nye serier av likepersonkurs, forklart både med et naturlig frafall av aktive likepersoner og med foreningens målsetting om at de aktive skal få sine kunnskaper oppfrisket hvert femte år. f

TOV AS

Trøndelag Ortopediske Verksted AS
St. Olavs Hospital, 7006 TRONDHEIM

Ditt behov - vår utfordring

Les mer om vår virksomhet på
www.tov.no

SERVICE MED ORTOPEDISKE OG TEKNISKE HJELPEMIDLER

Produkter

- Ben- og armproteser
- Ben- og armortoser; støtteskiner
- Korsetter
- Ortopediske spesialsko
- Innleggsåler og fotsenger
- Varmehjelpemidler for kuldeintoleranse
- Kompresjonshjelpemidler for brannskadet hud
- Sitteskill

Tjenester

- Vurdering av behov
- Måltaking og avstøpning
- Produksjon
- Trening og opplæring
- Justeringer og reparasjoner
- Etterkontroll og oppfølging
- Forskning og utvikling

Trøndelag Ortopediske Verksted Besøksadresse: Elgesetergate 10 v/ innkjørselen til St. Olavs Hospital - Telefon: 73 84 56 30 - E-post: post@tov.no

Rehabilitering av benamputerte ved Betania Malvik

Avdeling for døgnerhabilitering

- Primær – og reopphold
- Gruppeopphold for aktive benprotesebrukere
 - Daglig trening med og uten protese.
 - Mulighet for egentrening inkludert varmebasseng.
 - Utprøving av aktiviteter som klatring, parasykling, havkajak, rullestolbasket m.m.

Avdeling for poliklinisk rehabilitering

- Primær – og sekundæropphold
- Ukentlig gåskole

7563 Malvik | Tlf. 73 98 08 00 | firmapost@betaniamalvik.no | www.betaniamalvik.no

Vi lager mer enn fotsenger.
Benproteser tilpasses og
justeres av erfarne og
engasjerte fagfolk.

Moss Ortopedisk Klinikk AS
 Ortopediske hjelpemidler

69 25 00 35
Prinsens gate 9
1530 Moss
www.moss-ok.no

Alt innen
ORTOPEDISKE
hjelpemidler

ORTOPEDITEKNIKK
er en totalleverandør av ortopeditekniske løsninger.
Dyktige medarbeidere på lokale klinikker, samhandling
med brukerne og kompetanse på både moderne og
tradisjonelle metoder gir våre brukere trygghet på at de
beste løsningene velges.

www.ortopediteknikk.no
Ryensvingen 6, 0680 Oslo

ORTOPEDITEKNIKK

Oslo, Lillestrøm, Gran, Mo i Rana 23 03 56 00. Sandvika 67 80 50 50.
Horten 33 01 76 02. Tønsberg 33 01 76 00. Sandefjord 33 01 76 03. Stavern 33 01 76 04.
Sandnes 51 66 44 83. Stavanger 51 88 56 60. Sogndal 57 67 28 65. Førde 57 72 24 84.

Et liv fullt ut

Xtend Foot er så nær en menneskelig fot man kan komme. Gjennom sin unike fleksibilitet tilpasser den seg til ulike underlag, og gjør det lettere å gå på ujevnt underlag. Etter at jeg mistet begge bena i en togulykke, hadde jeg vanskelig for å finne en protese som fungerte utendørs. Jeg falt ofte, og følte meg utrygg. Derfor har jeg utviklet Xtend Foot. Nå kan jeg bevege meg fritt igjen!

Christoffer Lindhe

LINDHE XTEND
make it possible

Hva kundene våre sier:

"Det er en forandring i livet. Jeg trenger ikke lenger å tenke når jeg går."

"Fantastisk at det kan utgjøre så stor forskjell."

"Det føles som om jeg har min egen fot igjen."

"Helt overlegen på ujevnt underlag."

Kontakt din Ortopedi-ingeniør hvis du vil prøve Xtend Foot.

Mer info på lindhextend.com

Følg oss og se oss gjerne på

Vi er Drevelin

Her møter du førsteinntrykket hos Drevelin.

Anne, Ingrid, Lene, Hege og Christine tar hjertelig imot deg når du besøker Drevelin.

De sørger for at du får den bistand du forventer å få, også fra andre fagavdelinger.

Dette er jenter som elsker dialogen med kundene, og som gjør alt for at et besøk hos Drevelin skal være noe mer enn en konsultasjon. Det skal være en opplevelse.

Du finner oss i
Møllendalsbakken 6, 5009 Bergen

Tlf. 55 20 64 60
drevelin@drevelin.no

Ortopedisk merkevare på Vestlandet i 156 år

dREVELIN
ORTOPEDI ^A_S
Anno 1859

SOFT SHELL TEKNOLOGI

Svært holdbar

Flammebestandig

Slitesterk

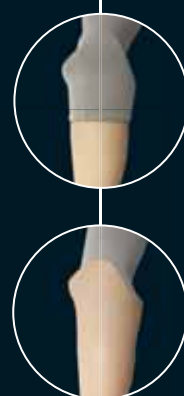
Bakteriehemmende

Tåler de fleste
kjemikalier

Vanntett

**Kan tilpasses
for sleeve**

**Enkel tilgang
til adaptore**

Available on the
App Store

www.aqualeg.com
info@aqualeg.com

Fillauer®

Simulator

Kan en mekanisk protese være noe for deg?
Du kan enkelt teste det med en Simulator

Kontakt din ortopediingeniør for mer informasjon.

Tomflaske- mottak i rullestol- høyde

En tomflaskecontainer med et lavt innkasthull, tilpasset rullestolbrukere ...

Et skritt her og et skritt der, og litt etter litt blir samfunnet mer hensynsfullt overfor de mange som trenger litt ekstra omtanke for at de på linje med andre skal kunne fungere i hverdagen.

Et eksempel fra en sydfransk landsby:

På siden av en parkeringsplass utenfor et supermarked ble det i løpet av sommeren plassert en ny tomflaskecontainer mellom to som lenge hadde stått der – og den nye har, i motsetning til de to gamle, et lavt innkasthull i tillegg til to hull som er høyere plassert.

Containere av samme rullestolbrukervennlige type ble etter hvert observert også andre steder i Frankrike.

En ny tomflaskecontainer – med et lavt innkasthull i tillegg til to hull som er høyere plassert – er kommet på plass mellom de to gamle containerne. Foto: F. Dahl.

Gi noe tilbake!

Rundt 5000 personer i dagens Norge mangler arm og/eller bein som følge av dysmeli, sykdom eller ulykke. Momentum driver et omfattende landsdekkende arbeid for å gjøre deres hverdag bedre. Ved å støtte oss økonomisk hjelper du oss i dette arbeidet.

PENGEGAVE

Overfør din gave til Momentums konto – 2095 49 74503 – og oppgi «Gave» samt ditt personnummer under «Beløpet gjelder», oppgi også ditt navn og din adresse.

MOMENTUMS ARBEID

Blant Momentums arbeidsoppgaver:

- Besøktjeneste/likepersontjeneste ved sykehus og opptreningscenter
- Store og små sammenkomster samt sports- og aktivitetssamlinger

- Kurs og opplæring av frivillige og tillitsvalgte
- Lobbyvirksomhet overfor politikere
- Spredning av livsglede og fjerning av barrierer gjennom visning av vandrestillingen Livsglede
- Utgivelse av medlemsbladet Livsglede
- Drift av organisasjon nasjonalt og i fylkene

VIL DU BLI LIKEPERSON?

Husker du ...

- Alle spørsmålene du hadde?
- Alle utfordringene du trodde var for store?
- At du lurte på hvor du kunne få ordnet med det ene og det andre?
- Følelsen av å være den eneste som har det slik?

Å møte deg kan inspirere og motivere en nyamputert til å se mulighetene fremfor begrensningene.

Enten du er amputert eller pårørende til en som er det, vil vi gjerne ha kontakt med deg.

Har du spørsmål? – kontakt

Kontakt Momentums administrasjonssekretær Liv Karin Søstuen.

Tlf.: 4000 4360

E-post: info@momentum.nu

Foto: Dag Thorenfeldt

Momentum landet rundt

Vi er til for deg og dine. Ta kontakt!

MOMENTUM ØST

Østfold, Oslo og Akershus
Leder:
Steinar B. Hansen
steinar@regnskapsnettet.no
T: 91 38 22 21

Likepersonkontakt:
Helge Viken
helge_e_viken@hotmail.com
T: 41 31 10 35

MOMENTUM INNLANDET

Oppland og Hedmark
Leder:
Erik Haugen
erik@928.no
T: 90 04 23 79

Likepersonkontakt:
Rune Søstuen
runesostuen@yahoo.no
T: 95 96 52 42

MOMENTUM SØR-ØST

Vestfold, Buskerud og
Telemark
Leder og likepersonkontakt:
Jan Henrik Nymo
jan.h.nymo@usn.no
T: 33 33 11 94

Vestfold, Buskerud og
Telemark
Likepersonkontakt:
Hans Emil Møller-Hansen
h-moelle@online.no
T: 90 18 38 10

MOMENTUM VEST

Hordaland, Rogaland og
Sogn og Fjordane
Leder:
Elin Holen De Capitani
elin@accuratus.no
T: 99 01 66 92

Likepersonkontakt:
Marit Havre Nilssen
hnmrit@frisurf.no
T: 92 03 06 16

MOMENTUM MIDT-NORGE

Sør-Trøndelag, Nord-
Trøndelag, og Møre og
Romsdal
Leder og likepersonkontakt:
Tor Aalberg
toraal@hotmail.com
T: 46 63 06 42

Aust-Agder og Vest-Agder
Leder og likepersonkontakt:
Terje Tobias Finnsådal
ttfinsaadal@marnardal.com
T: 91 59 54 66

MOMENTUM NORD

Nordland, Troms og
Finnmark
Leder:
Jan-Henry Søberg
jan_henry48@hotmail.com
T: 91 32 65 70

Likepersonkontakt:
Per Meby
per@meby.no
T: 93 41 33 88

UTVALGSKONTAKTER

Likepersonutvalget
Arne Wilberg
Tlf.: 41 52 40 80
E-post: a-to-wil@online.no

IT & Studietutvalget
Kjetil Bragstad
Tlf.: 48 60 19 74
E-post: k.brag@online.no

Sports- og aktivitetstutvalget
Geir Arne Hageland
Tlf.: 90 97 26 82
E-post: gah@funkibator.no

Samfunnspolitisk utvalg
Nils-Odd Tønne
Tlf.: 92 20 16 26
E-post: nils.tonnevold@connectum.no

Momentumprisutvalget
Hans Emil Møller-Hansen
Tlf.: 90 18 38 10
E-post: h-moelle@online.no

Livsgledeutstillingsutvalget
Rune Søstuen
Tlf.: 95 96 52 42
E-post: runesostuen@yahoo.no

For amputerte som ønsker en likeperson å snakke med:

En norsk hjelper i Spania

Geir Bornkessel, benamputert fra mange år tilbake, var en av Momentums likepersoner i Norge – nå er han Momentums likeperson i Spania.

For et par år siden kvittet Geir og hans Turid seg med boligen i Norge og bosatte seg på sydøstkysten av Spania, den i turistsammenheng velkjente Costa Blanca.

I utgangspunktet er det i nærområdet her at Geir stiller opp for andre norske amputerte, bosatte og ferierende, som ønsker å snakke med en erfaren amputert, altså en likeperson.

Momentum Costa Blanca

Han anslår overfor Livsglede at det til enhver tid finnes et par titalls amputerte norske kvinner og menn i området, men understreker at han ikke er uvillig til å stille opp også for amputerte av andre nasjonaliteter, dessuten at han innenfor rimelighetens grenser kan trå til i øvrige deler av Spania.

«Klarer du å hjelpe en person, er det supert», sier Geir, som tidligere i år selv tok initiativet til Momentum-avleggeren som uformelt, men med samtykke fra Momentum-ledelsen i Norge, går under navnet Momentum Costa Blanca.

Med styrets bifall

Kjetil Bragstad, Momentums nye styreleder og frontfigur, ser med positive øyne på den spanske avleggeren. Han sier til Livsglede at initiativ som dette bør tas godt imot «slik at vi kan bevege oss fremover og utvikle oss i tråd med tiden og mulighetene vi får.»

På forsommeren i år fikk Geir og hans ferske likepersonstilbud omtale i Vikingposten, den norskspråklige avisen myntet på nordmenn i Spania. Nå ser han for seg at en videre spredning av hans tilbud kan skje eksempelvis ved hjelp av brosjyrer utlagt i lokale sykehjem, barer, restauranter, klubber og andre steder hvor nordmenn er å finne.

Prisvinner Geir

Geir, som sliter med fantom-smerter og er uføretrygget, er for en aktiv travert å regne i Momentum, foreningen for arm- og benprotesebrukere. Og han er en høyt skattet travert: Sen vinteren 2015, like før flyttingen til Spania, ble han utropt som vinner av Momentumprisen 2015, i priskategori «Årets tillitsvalgte».

«Klarer du å hjelpe en person, er det supert», sier Geir Bornkessel. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

Han er av 1956-årgang og opprinnelig fra østkanten i Oslo. Han hadde en broket arbeidskarriere bak seg – den inkluderer mange år som sjømann ute i verden – da han ble leggamputert i 2004.

Amputasjonen kom som følge av en blodpropp, men amputasjonsresultatet var ikke godt, og fire år senere ble han amputert igjen, denne gang i kneet.

Mer om Geir Bornkessel i Livsglede-utgavene 2/2011 og 1/2015.

Geir Bornkessels likepersonstilbud ble på forsommeren i år omtalt i Vikingposten, norskspråklig avis myntet på nordmenn i Spania.

Hovedstyret i Momentum

KJETIL BRAGSTAD
Styreleder
k-brag@online.no
T: 48 60 19 74

MERETE LINDE-NIELSEN
Nestleder
kongsberg.vita1423@vita.no
T: 90 41 07 13

GEIR ARNE HAGELAND
Styremedlem/
økonomiansvarlig
gah@funkibator.no
T: 90 97 26 82

ARNE WILBERG
Styremedlem/
Likepersonkoordinator
a-to-wil@online.no
T: 41 52 40 80

KRISTIN HOLTER-SØRENSEN
Styremedlem
kriholtesor@hotmail.com
T: 99 71 97 56

ALF RICHARD KRAGGERUD
Varamedlem
alfrichard.kraggerud@bdm.no
T: 96 62 55 34

SILJE BJERGER NESLAND
Varamedlem
silje_ne@hotmail.com
T: 40 24 10 81

Momentum
T: 40 00 43 60
info@momentum.no

LIV KARIN SØSTUEN
Adm. sekretær
info@momentum.no
T: 47 02 10 94

Returadresse:
Momentum
pb. 49 Skøyen
0212 Oslo

ottobock.

WHY DO WE PUSH OURSELVES TO...

... score again and again?

Challenger.

"... Because it makes
me complete."

www.ottobock.se

Sportsline. Whatever makes you complete.